

Klassificering av utsatta områden

- prövning för politiker, bra för boende

Polisens lista över utsatta områden har sedan införandet varit föremål för en debatt om stigmatisering. Vår studie påvisar snarare att listan kan ha haft en betydande positiv inverkan på områdenas attraktivitet.

Syftet med införandet av utsatta områden var att skapa en nationell lägesbild över det polisen uppfattade som en ökande kriminell påverkan i lokalsamhället. Sedan starten 2015 har en ny lägesbild publicerats vartannat år vilket hållit polisen ajour med utveckling och underlättat den polisiära resursallokeringen. Att listan är offentlig har utgjort en stor del av debatten i media då de anses stigmatisera områden som redan tampas med dåligt rykte. I den senaste rapporten från 2021 identifierades rekordhög 61 områden med varierande utsatthet. Cirka 5% av Sveriges befolkning bor i ett utsatt område.

Sedan tidigare finns det forskning om kriminalitet som negativ värdepåverkande faktor på bostadspriser. Klassificeringen av utsatta områden är däremot ett nytt redskap inom polismyndigheten och dess påverkan är därför ännu oklar. Utgångspunkten för examensarbetet var därför att studera boendepriiser i områdena före och efter klassificeringen i syfte att avgöra hur ett områdes attraktivitet påverkas av klassificering. Prisstudien är gjord på 6 utsatta områden i Göteborg. Utvecklingen i de utsatta områdena sätts i relation till likartade bostadsområden i Göteborg som inte är klassificerade, samt staden i helhet.

Våra framtagna hedoniska prisindex för bostadsrättspriser januari 2012 – februari 2022 visar att prisutvecklingen i Göteborgs utsatta områden har varit starkare än i jämförelseområdena. I relation till övriga index sker i början av 2017 en markant prisökning i utsatta områden och sett över den undersökta perioden är prisutvecklingen 18% starkare relativt jämförelseområdena. En differentiering av prisindex i utsatta områden sker alltså vid en tidpunkt där klassificeringen kan tänkas börja få effekt och den sker i positiv bemärkelse.

Resultatet av prisstudien står i kontrast till vad många kritiker till klassificeringen befarade; att klassificeringen skulle öka stigmatisering och därmed ytterligare sänka områdenas attraktivitet. Med bakgrund av att områdena på polisens lista har tampats med kriminalitet, dåliga sociala och socioekonomiska förhållanden under lång tid bör och verkar dessa faktorer redan vara inprisade. Positiva effekter som klassificeringen har medfört är: riktade polisiära insatser, större allmän medvetenhet om problemen och därmed ökat incitament för kommuner och andra aktörer att ta tag i problemen. Detta kan i sin tur ha ökat framtidstron och viljan att investera i en bostad i ett utsatt område.

Klassificeringen kan onekligen uppfattas som stigmatiserande, både av boende och av personer i samhällsdebatten. Samtidigt verkar effekter av den, direkta eller indirekta, ha gjort att undersökta områdenas attraktivitet har ökat. Eftersom listan i vart fall inte har haft någon tydlig negativ inverkan bör polisen därför fortsätta att dela informationen med kommuner och allmänhet för att skapa en god grund för samarbete och medvetenhet i dessa frågor. Listan kan även användas som nudging på kommuner då de har det yttersta ansvaret för sina egna kommuninvånare. Berörda kommuner och övriga aktörer bör fokusera på orsakerna till utsattheten områdena i stället för att försöka dölja symptomen (klassificeringen).